

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1999-2000

11 mei 2000

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR CULTUUR, MEDIA EN SPORT

Interpellatie van mevrouw Mieke Van Hecke tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de geruisloze afbouw van de koepelstructuren in het sociaal-cultureel werk

Commissie voor Cultuur, Media en Sport

Donderdag 11 mei 2000

WAARNEMEND VOORZITTER : De heer Dany Vandebossche

– *De interpellatie wordt gehouden om 10.03 uur.*

Interpellatie van mevrouw Mieke Van Hecke tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de geruisloze afbouw van de koepelstructuren in het sociaal-cultureel werk

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Van Hecke tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de geruisloze afbouw van de koepelstructuren in het sociaal-cultureel werk.

Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik wil beginnen met een citaat uit het verslag van de begrotingsbesprekingen. Daarin staat namelijk dat ik samen met de heren Vandebossche, Lauwers, Keulen en Stassen aandrang op een structureel overleg met de koepels, waarbij in de beleidsbrief een nieuwe visie kan worden ingeschreven die wordt gedragen door de betrokkenen. Tot slot van deze discussie over de koepels werd gesteld dat de minister vanzelfsprekend bereid is om een overleg met de koepels tot stand te brengen.

Iedereen herinnert zich de reden voor deze bewegende discussie over wat er bij de begroting was gebeurd : het zonder enige decretale basis versassen van middelen vanuit het koepeldecree naar het VCVO, zonder dat er enig uitzicht was op de toekomst van de bovenbouw, op de manier van regelgeving, op eventuele overgangsmaatregelen, enzovoort.

– *De heer Jos Stassen, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

Vooraf wil ik voor eens en altijd zeer nadrukkelijk stellen dat de huidige koepelregeling ook bij ons vragen doet rijzen. We zijn dus in zeer sterke mate bereid om de discussie over de nieuwe structuren op een grondige manier te voeren. Ik wil dus niet het verwijt krijgen een discours te houden ter verdediging van achterhaalde, oubollige, reactionaire koepels. Hoe dan ook, ik blijf zeer sterk ontgoocheld over wat vandaag is gebeurd.

De koepels hebben een uitnodiging gekregen om aanwezig te zijn op het kabinet voor een overlegvergadering – zoals dat werd genoemd. Men had nochtans verwittigd moeten zijn. In de brief stond immers dat bij de afbouw van de koepels rekening moet worden gehouden met de realiteit. Dit heeft voornamelijk betrekking op de personeelsproblematiek.

Dit is dan ook gebeurd. De minister wil absoluut vermijden dat hij het verwijt krijgt een sociaal bloedbad aan te richten. Het outplacementscenario is dus in gang gezet. Jammer genoeg gebeurt er echter niets meer.

De kritiek inzake de aanwezige personen slaat voornamelijk op het totale gebrek aan overleg op dat ogenblik. Ik heb wel gehoord dat men bilateraal opnieuw wordt uitgenodigd. De kritiek gaat ook over de ondoordachtetheit van wat voorligt en over de improvisaties. Sommigen hebben het zelfs over een kaakslag of een afrekening. Er is ook kritiek op de toon die werd gehanteerd door alleen de plaatsing van overtollige personeelsleden ter sprake te laten komen. De medewerking daarvoor werd niet gewoon gevraagd, maar op een bepaald moment zelfs geëist. Men stelde immers dat men geen onwil zou subsidiëren. Als overlegmodel is dit natuurlijk niet zo eenvoudig te dragen.

Van Hecke

Mijnheer de minister, vandaag speelt er dus vooral ontgoocheling. Daarnaast waardeert men wel dat u inspanningen levert om ervoor te zorgen dat mensen niet zonder inkomen zitten. Iemand zei echter ook dat het sociaal passief iets meer inhoudt dan ervoor zorgen dat mensen hun boterham kunnen blijven verdienen.

Ik dacht dat het uitdrukkelijk de bedoeling was om in de eerste plaats het plaatje duidelijk te schetsen. Men moet het debat voeren over hoe de bovenbouw er moet uitzien in al zijn elementen : advies, belangenbehartiging, steunpunten en wat dan ook. Dit moet gebeuren alvorens op deze manier gewoon de kraan toe te draaien, te zorgen dat de leegloop er komt en vast te stellen dat er geen koepels meer zullen zijn.

Ik heb gelukkig positieve signalen gekregen dat men vanuit het veld zoekt naar een nieuwe invulling van de belangenbehartiging. Dit doet men uit noodzaak, maar dit gebeurt totaal niet gestructureerd, en ook niet vooraf. Er is geen overgangsbepaling vastgelegd over wat er allemaal binnen de koepels is opgebouwd aan infrastructuur of wat dan ook. Mensen zullen hun centen mogen meenemen als ze ingaan op het outplacementvoorstel. Wat gebeurt er indien er mensen uit de koepels naar eigen organisaties willen gaan met hun kennis ? Dit wordt helemaal niet in de discussie meegenomen. Ik blijf dus met heel wat vragen zitten.

Naast de ontgoocheling die ik voel bij de manier van werken, heb ik een aantal concrete vragen over deze handelwijze. Mijn eerste vraag is waarom men geen sereen debat heeft kunnen organiseren over deze problematiek vooraleer men deze drastische maatregelen heeft genomen. Mijn tweede vraag gaat over de instellingen die in het outplacementscenario worden opgesomd. Kunnen die instellingen, die oudgedienden mogen aannemen, nog aanwervingsvoorwaarden stellen ? Kunnen ze nog mensen weigeren of zijn ze verplicht om de mensen in kwestie aan te nemen ? Voor zover men mij heeft meegedeeld, zullen diegenen die vanuit de koepels ingaan op het outplacementvoorstel, hun rechten die ze hebben opgebouwd, hun statuut en hun inkomen mogen meenemen. Zal dit dan een ongelijkheid scheppen binnen die organisaties inzake gelijk werk en gelijk loon ? Hoe zal men dat oplossen ? Worden er examens gevraagd ? De andere personeelsleden binnen die organisaties hebben immers examens moeten afleggen. Zo niet, gaat het dan gewoon om de meest zuivere vorm

van politieke benoeming, zij het dan natuurlijk geen partijpolitieke benoeming ? De minister biedt immers een aantal mensen een job aan.

Ik kom nu bij mijn derde vraag. Er staan immers ook een aantal instellingen in die zich niet in de sociaal-culturele sector bevinden, maar wel in de kunstensector. Zullen die middelen dan definitief verworven zijn, en dus uit het culturele onderdeel genomen worden ? Mijn vierde vraag heeft te maken met de Raad voor Cultuur. Ik heb zeker niets tegen een grotere inhoudelijke en logistieke ondersteuning van die Raad voor Cultuur. Die heeft dat zeker nodig om zijn taak goed te vervullen. De personeelsformatie werd echter vastgelegd in een ministerieel besluit. Ik vermoed dus dat er een aanpassing van die personeelsformatie zal moeten gebeuren.

Mijn vijfde vraag luidt als volgt. Is het inderdaad zo dat men niet vanuit de koepel kan overstappen naar bepaalde sociaal-culturele organisaties om daar invulling te geven aan het sociaal engagement dat men gedurende enkele jaren heeft opgenomen ? Daarmee ben ik nu bij mijn zesde en laatste vraag gekomen. Er zal binnenkort heel wat beweging zijn in het sociaal-culturele veld. U bent ook op de hoogte van de voorstellen die circuleren inzake instellingen, het aangekondigde kaderdecreet rond het sociaal-culturele werk, enzovoort. Op basis van uitspraken die u hebt gedaan, meen ik ook te kunnen stellen dat hier sprake is van een vrij strikte timing. Wie zal op dat moment de gesprekspartner zijn van de minister, als de leegloop die men vandaag stimuleert bij de huidige gesprekspartners, zich doorzet ? Hoe zal men het alom geroemde overleg bij de totstandkoming van die decreten organiseren ?

De voorzitter : De heer Vandebossche heeft het woord.

De heer Dany Vandebossche : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik wil niet terugkomen op de discussie die we hier al herhaaldelijk hebben gevoerd, over de in de beleidsnota aangekondigde ontzuilingsoperatie binnen het sociaal-cultureel werk. Die manifesteerde zich onder meer in de maatregelen die werden genomen ten aanzien van de koepels.

Wat de resolutie van de heren Keulen, Stassen, Lauwers en mezelf betreft wil ik nog een paar opmerkingen formuleren. Ik heb een aantal maanden geleden reeds gezegd dat een afschaffing van de koepels niet enkel een symbolische strijd kan wor-

Vandenbossche

den voor de ontzuiling. Verzuiling gaat immers zoveel verder dan de bestaande koepels.

Dit doet bij mij een aantal vragen rijzen. Het koepeldecreet moet worden afgeschaft. Wat deze operatie betreft, zaten we ongeveer op dezelfde golflengte. De operatie verloopt nu echter op een heel bijzondere manier, want de koepels worden afgebouwd. De vraag is dan op welke basis dit gebeurt. Mijns inziens gebeurt deze operatie enigszins omgekeerd. Als men de koepels afschaft, wordt de top wel onthoofd, maar het is niet duidelijk wat met het werkveld zal gebeuren. Ik beseft dat een dergelijke operatie veel tijd vergt. Bovendien is het niet gemakkelijk om in dat veld te bewegen. Dat blijkt ook uit het aantal brieven dat we hebben ontvangen na de vergadering met de administratie op 5 april jongstleden. Ik ga deze brieven niet citeren, de minister kent ze zelf wel.

Heeft men op dit ogenblik al zicht op de volgende stap na de afbouw van deze koepels, en op de timing? Ik heb al gezegd dat het geen gemakkelijk veld is. De onrust op het veld is niet weggenomen. Het ligt strategisch moeilijk om op deze manier met de koepels om te gaan, namelijk een vergadering te beleggen en hen een lijst te geven van de plaatsen waar ze terecht kunnen. De versnelde afbouw van de koepels zal zich in elk geval doorzetten. Een aantal mensen hebben immers al toegezegd om naar andere oorden te vertrekken. Ik sluit me aan bij de opmerking van mevrouw Van Hecke dat het niet gaat om functies die worden aangeboden binnen het sociaal-cultureel werk, want de aangeboden functies zijn ruimer dan dat.

De heer Jos Stassen, voorzitter : Ik meen dat we moeten vertrekken vanuit de stelling die deze politieke meerderheid van bij het begin heeft ingenomen over ontzuiling, ontkokering, enzovoort. De operatie die vandaag voorligt, is een van de realisaties van deze stellingname.

De vraag die men zich natuurlijk kan stellen, is of deze operatie aan het begin van de reorganisatie van het werkveld moet gebeuren, of dat het een soort sluitstuk moet zijn. Dit is een enigszins retorische vraag, want het antwoord is eigenlijk al gegeven. Er moet echter duidelijkheid komen over de wijze waarop de huidige koepelfuncties in de toekomst worden georganiseerd. Wat houdt het steunpunt precies in? Hoe moet het verder met het VCVO? Hoe wordt de belangenbehartiging georganiseerd? Wanneer worden hierover een aantal politieke beslissingen genomen?

Los van een aantal juridische opmerkingen die men kan hebben bij deze operatie en die gedeeltelijk terecht zijn, is het nu van het grootste belang dat duidelijkheid wordt gecreëerd, niet alleen over een aantal uitspraken van de minister of zijn administratie, maar ook over een aantal formele zaken. Dit kan via een ontwerp van decreet of via een besluit. Hoewel men vertrouwen heeft in het engagement van de minister, rijzen toch vragen over de uitvoerbaarheid daarvan. Die moeten zo snel mogelijk worden beantwoord. Bovendien moet ook een einddatum in het vooruitzicht worden gesteld voor het afronden van de operatie. Ik pleit bovenal voor formele duidelijkheid.

Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zal eerst een antwoord geven op de heel concrete vragen van mevrouw Van Hecke. Voor alle duidelijkheid wil ik erop wijzen dat er wel degelijk een decretale basis bestaat voor de overheveling van gelden van de koepels naar het VCVO, meer bepaald de begroting.

Mevrouw Van Hecke, u hebt een aantal termen gehanteerd, zoals 'simplistisch', 'leegloop', 'kaakslag', 'afrekening', enzovoort. U zei dat uw ontgoocheling te groot is om op een kwartier te bespreken, maar ik vind dat ze toch duidelijk overkwam. Ik zeg u in alle eerlijkheid dat ik ook wat ben ontgoocheld over de reactie die u hebt opgevangen. Dat heel deze operatie voor de betrokkenen geen aangename zaak is, weet iedereen. Anderzijds stel ik vast dat er op 6 april 2000 in alle eerlijkheid een zeer sereen debat is geweest. Ik had helemaal niet het gevoel dat er in termen van kaakslagen en afrekeningen werd gedacht. Er was daarentegen een grote openheid en bereidheid om de problemen snel en pragmatisch aan te pakken. Op de timing kom ik straks nog even terug. Ik vind het dus jammer mijn positieve indruk over het debat niet door iedereen wordt gedeeld.

Mevrouw Van Hecke, ik zal nu proberen heel concreet te antwoorden op uw vragen.

Uw eerste vraag was waarom de minister, in tegenstelling tot wat de voltallige commissie voor Cultuur heeft gevraagd, tijdens de begrotingsbesprekingen geen sereen debat heeft georganiseerd met de koepels en de sector over principiële vragen over de belangenbehartiging en de opdracht van het VCVO. Er is volgens mij geen sprake van een gebrek aan dialoog met de koepels. Tijdens het gesprek met hen op 6 april 2000 werd immers wel degelijk gesproken over de belangenbehartiging. Wij

Anciaux

hebben daarover trouwens een mondeling voorstel geformuleerd. Het is zeker geen voorstel dat te nemen of te laten is, het is bedoeld als basis voor verdere gesprekken.

Concreet hebben we voorgesteld een representatieve belangenorganisatie in de volksontwikkeling te erkennen, maar niet te subsidiëren. We zullen die organisatie echter wel ondersteunen via het steunpunt, namelijk het VCVO. Enkele overgenomen koepelexperts worden met deze ondersteuning belast en komen op de loonlijst van het VCVO. Dat was niet alleen mijn voorstel, maar tevens dat van een aantal leden van deze commissie. Inhoudelijk worden de experts echter gestuurd door de belangenorganisatie zelf. In de toekomst zal dit voorstel in samenspraak met de Raad voor Volksontwikkeling en de commissie Cultuur van het Vlaams Parlement grondig worden bekeken. Het sluit trouwens aan bij de houding die ik ten opzichte van de belangenbehartigers aannam.

Uw tweede vraag was of de instellingen die ex-koepelexperts moeten aannemen ook aanwervingsvoorwaarden mogen stellen. Bovendien vroeg u, indien dit niet het geval is, of er geen ongelijkheid wordt gecreëerd met de personeelsleden van instellingen die bijvoorbeeld examens moesten afleggen alvorens zij werden aangeworven. Ik wil eerst benadrukken dat er nooit sprake is geweest van moeten, maar de instellingen die dergelijke mensen willen aannemen, mogen uiteraard voorwaarden stellen. Zij beslissen autonoom om ex-koepelexperts al dan niet op te nemen in hun personeelsbestand. Of men door dit alles ongelijkheid creëert met andere personeelsleden van die organisaties is iets wat zij intern moeten bekijken. Wij leggen van onze kant geen regels op omdat het over particuliere, autonome organisaties gaat.

Uw derde vraag was of koepelexperts die besluiten over te stappen naar bijvoorbeeld de kunstensector hun personeelssubsidie mogen meenemen. Dit mag inderdaad. Het was niet mijn voorstel, maar het werd op de vergadering zelf aangebracht. Ik benadruk wel dat het toch altijd moet gaan om opdrachten met een sociaal-culturele inhoud. Voorbeelden hiervan zijn educatieve opdrachten en publieksgerichte activiteiten. Er wordt immers niet alleen aan sociaal-cultureel werk gedaan in de sector van de volksontwikkeling, maar ook in heel wat andere organisaties uit belendende sectoren. Sociaal-cultureel werk is een werkvorm, geen afgebakende sector.

Uw vierde vraag werd ingeleid door de opmerking dat mijn voorkeur blijkbaar uitgaat naar de inhoudelijke en logistieke ondersteuning van de Raad voor Cultuur, waarvan de personeelsformatie werd vastgelegd in een ministerieel besluit. U vroeg vervolgens of ik de personeelsformatie zal uitbreiden in functie van het overnemen van deze koepelexperts. Het is inderdaad de bedoeling de personeelsformatie opnieuw te bekijken. De ondersteuning van de Raad voor Cultuur en haar geledingen moet worden uitgebreid en een aanpassing is dus noodzakelijk. Hoe dat allemaal zal verlopen is onder andere afhankelijk van de interesse die de koepelexperts tonen.

Uw vijfde vraag was waarom de koepelexperts hun engagement en kennis niet ter beschikking mogen stellen van de sociaal-culturele instellingen of organisaties, maar enkel van vooraf bepaalde semi-overheidsorganisaties. Mevrouw Van Hecke, wij sluiten niet uit dat koepelexperts hun kennis ter beschikking stellen van sociaal-culturele organisaties, maar we kunnen niet afstappen van het gelijkheidsbeginsel. We mogen geen oneerlijke situaties creëren. Elke gesubsidieerde organisatie krijgt haar subsidies immers op basis van decretale bepalingen zodat het niet mogelijk is koepelexperts ter beschikking te stellen van bijvoorbeeld erkende verenigingen, vormingsinstellingen en diensten. Toch staan we open voor voorstellen indien zou blijken dat bepaalde maatschappelijke prioriteiten een dringende oplossing behoeven en indien de bestaande regelgeving onvoldoende antwoorden biedt. Daarnaast moeten we rekening houden met het Cultuurpact. Dat heeft tot gevolg dat een objectieve en aanwijsbare reden is vereist. Tot op heden hebben we echter geen enkele vraag in die zin ontvangen.

Uw laatste vraag was welke gesprekspartners ik zal uitnodigen na het afschaffen van de koepels om namens de sector mee te praten over de uitwerking van nieuwe decreten voor het sociaal-cultureel werk. Zoals ik juist al zei in mijn antwoord op uw eerste vraag zullen we de sector van de volksontwikkeling voorstellen om een belangenbehartigende organisatie op te richten die representatief is voor de sector. Die organisatie wordt in de toekomst onze gesprekspartner omdat het onmogelijk is om met elke organisatie en vereniging apart te praten. Het is niet de bedoeling die organisatie te subsidiëren, wel ze te ondersteunen.

Er werden nog enkele bijkomende vragen gesteld. Ik ben het ermee eens dat ontzuiling meer is dan een louter afschaffen van de bestaande koepels. Ik vind ook dat er zo snel mogelijk duidelijkheid

Anciaux

moet komen. De sector zelf is wat dat betreft vragende partij. Ook de koepels wensen liever op korte dan op lange termijn te worden afgeschaft. De koepels zelf verkiezen de korte pijn boven een lange procedure. De heren Stassen en Vandenbosche hebben hierover terecht een aantal vragen gesteld. Ik ben het ermee eens dat de timing belangrijk is. Ik stel dan ook voor om voor het zomerreces duidelijkheid te scheppen over de te zetten stappen en over de formele basis nodig voor de afbouw. Ik heb met de koepelorganisaties afgesproken dat het bilateraal overleg de komende weken van start zal gaan. Dat overleg is nodig, want ook in de koepels kan sprake zijn van tegengestelde belangen, wat helemaal niet abnormaal is.

Via het overleg moeten we een algemeen plaatje bekomen voor het zomerreces. Deze timing is belangrijk opdat de nodige middelen in de begroting voor 2001 kunnen worden ingeschreven. Dit is een eerste stap. Op vraag van de koepels zullen we dus trachten om reeds zoveel mogelijk vast te leggen en om overdrachten te realiseren in 2001. Natuurlijk zullen een aantal onderdelen meer tijd vergen. In het jaar 2001 zullen we natuurlijk ook nog een groot aantal andere zaken moeten realiseren. De aspecten die niet kunnen worden gerealiseerd tegen het einde van 2001, zoals de opzegperiodes, moeten tegen het einde van 2002 zijn afgerond.

Mevrouw Van Hecke, ik ben het met u eens dat ik zal moeten instaan voor de juridische regels en besluiten. Gelijkaardige afbouwoperaties werden nog niet vaak uitgevoerd. Ik kan bijgevolg niet rekenen op veel knowhow. We hebben moeten uitpluizen hoe de operatie op een zo menselijk mogelijke wijze tot stand kan worden gebracht. Ik ben bijgevolg ontgoocheld over uw zeer negatieve beoordeling van de begeleiding van de afbouw. We doen echt ons best om een heel menselijke oplossing te vinden. We ijveren er ook voor om de bestaande expertise van de koepels niet verloren te laten gaan. Het is belangrijk dat de expertise ten dienste blijft van het sociaal-cultureel werk. Dit vereist overleg en zoekwerk. Ik heb bijgevolg nog geen juridische regels uitgewerkt. Ik ben het ermee eens dat we niet mogen wachten tot het einde van het jaar. De voorgestelde deadline, voor het zomerreces, is een haalbare kaart.

De voorzitter : De heer Lauwers heeft het woord.

De heer Herman Lauwers : Mijnheer de voorzitter, ik kan me vinden in het antwoord van de minister. Het is immers onmogelijk om een omelet te bak-

ken zonder eieren te breken. Aan een kalkoen moet men ook niet vragen wat hij van Kerstmis vindt.

De bestaande situatie is niet lang houdbaar. Ik ben het dus met de minister eens dat de overgangperiode zo kort mogelijk moet zijn. Natuurlijk is deze periode nodig om met de sector te overleggen over de nieuwe decretale basis.

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de minister, ik heb begrip voor uw ontgoocheling, maar dat neemt niet weg dat ook ik ontgoocheld blijf. U schetst een verkeerd beeld van de situatie. U stelt dat de koepels hebben meegewerkt en zelf een korte overgangperiode vragen. Diverse koepels hebben mij verklaard dat het overduidelijk was dat een point of no return was bereikt. Daarom wilden de koepels de zaak zo snel mogelijk afhandelen. De zwaarste uitspraak luidde dat de overheid geen onwil subsidieert. Natuurlijk zijn er ook vriendelijker uitspraken gedaan, maar dergelijke woorden treffen de koepels erg.

De koepels willen een korte termijn om de leegloop tegen te gaan. Het vertrekpunt was echter de personeelsafbouw of outplacement. U hebt het over de menselijke oplossing. In de meest strikte zin is het natuurlijk menselijk om de mensen niet met een C4 de laan uit te sturen. Het was echter veel menselijker geweest om op voorhand te overleggen over de manier van afbouwen en over de tussentijdse werking. De lijst van outplacement lag echter al vast op 5 april.

Minister Bert Anciaux : Het waren voorstellen.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de minister, ik was er niet bij, u waarschijnlijk wel. U hebt vandaag een bepaalde duiding gegeven. Ik heb echter een heel andere versie gehoord van verschillende koepels, en niet enkel van zogenaamde oubollige C-koepels. Ik heb van de koepels vernomen dat het scenario reeds vastlag en dat ze enkel zijn beginnen meewerken om erger te voorkomen. Mijn ontgoocheling blijft bijgevolg bestaan. Er kan geen sprake zijn van het plegen van overleg als het scenario al vast ligt.

Er worden al heel wat voorstellen gedaan over de nieuwe overlegstructuur. De sector werkt intern reeds in technische werkgroepen. Ze is dus bereid om creatief en constructief mee te werken. De mensen op het terrein beseffen terdege dat er een

Van Hecke

eind moest komen aan de bestaande situatie, maar voelen zich gepakt omdat ze op geen enkele manier inspraak kregen. Ze moeten nu zo snel mogelijk meewerken om een menselijke oplossing te vinden voor hun personeel. Anders is dat immers ook voor hen niet meer houdbaar. Ze willen kunnen kijken naar ruimere mogelijkheden voor hun mensen binnen dat ruimere culturele veld, in zelfstandigheid, volgens hun eigen sociaal engagement, hun eigen inzet en hun eigen bekwaamheden.

Vandaag hoor ik immers een ietwat andere versie van de feiten, maar ik vernam dat men de mensen een aantal plaatsen voorstelde waar ze al hun rechten zouden behouden, terwijl men verklaarde daarbuiten niet te kunnen zorgen voor de middelen. Mijn ontgoocheling daarover blijft. Men moet roeien met de riemen die men heeft. Blijkbaar is er geen enkele terugweg mogelijk. Het signaal is gegeven : de sector loopt leeg. Zelfs als de minister mijn verzoek inwilligt en daar iets aan wil veranderen – wat niet het geval is -, zou hij dat niet meer kunnen. Op 5 april is de onrust immers te groot geworden. Men moet proberen er het beste van te maken.

De voorzitter : De heer Verrijken heeft het woord.

De heer Miel Verrijken : Mijnheer de voorzitter, ik apprecieer de levendige stijl van het betoog van mevrouw Van Hecke over dit onderwerp. Mocht ik – in een of andere illusie of nachtmerrie – CVP-volksvertegenwoordiger zijn, dan zou ik anders tekeer gaan in deze aangelegenheid.

Ik bekijk dit van op een afstand. Wij zijn niet onmiddellijk betrokken partij, daar we op cultureel vlak het voorwerp zijn geweest van ostracisme. De weinige culturele verenigingen die in onze zin Vlaams-nationaal zijn en zich richten op onafhankelijkheid zijn steeds gefnuikt op de meest flagrante wijze, die niets te maken heeft met democratie, en al evenmin met de rechten van de belastingbetalers. Als men echter bekijkt wat de inbreng was van de koepel die de gedachtenwereld van mevrouw Van Hecke vertegenwoordigt, dan vind ik dat hier op een brutale wijze wordt ingegrepen.

De minister kan zich dat veroorloven omdat de mensen op cultureel vlak steeds meer ongebonden worden, maar hij zou het zich niet kunnen veroorloven met eenzelfde doelmatigheid – of brutaliteit, zo men wil – op te treden in het christelijk onderwijs. Een soortgelijk initiatief op dat vlak zou het land op stelten zetten. Datzelfde geldt nog meer op

het gebied van de gezondheidszorg. Mocht hij morgen die zuil doen kantelen, dan is dit fataal voor de gezondheid van dit land. Dat zou hij niet ongestraft kunnen doen.

In de geest van een meer moderne vrijzinnigheid valt hij erg handig aan op plaatsen waar de verdediging het zwakst is. Hij deelt dan wel veel meer reddingsboeien uit dan een pakketboot nodig zou hebben, om persoonlijke drama's te vermijden, maar dat is natuurlijk het vergulden van de pil, wat een erg oud procédé is. Dat is de mening van de buitenstaander die ik ben : dit is een vlijmscherpe aanval op iets wat minstens historisch bekeken voor Vlaanderen van ongelooflijke waarde is geweest.

Dan heb ik het nog niet eens over de donkere tijd van de Belgische staat in de negentiende eeuw. Ik spreek voor de oudere generatie die nu nog leeft, voor de weinige, schuchtere, christelijke, menslievende en cultureel gebonden initiatieven na de repressie. Toen was die zuil helemaal alleen gedurende jaren, en werd ze onophoudelijk beschimpt. Mijnheer de minister, gezien de partij die u vertegenwoordigt is het pijnlijk dat u daar zo brutaal en snel afscheid van neemt.

De heer Jos Stassen, voorzitter : Ten behoeve van de heer Verrijken wil ik even opmerken dat er niet alleen christelijke koepels bestaan : er zijn ook liberale, socialistische, vrijzinnige en zelfs pluralistische koepels. Wat meer kennis van de sector had u toch iets anders doen zeggen, maar voor het overige staat het u vrij te zeggen wat u wilt.

Ik wil nog even een repliek geven op het antwoord van de minister. Iedereen kent mijn appreciatie van de beginfase van deze beslissing. Ik kom daar niet op terug. Eens de beslissing is genomen is die echter onherroepelijk, en moet ze ook worden uitgevoerd. Het zou dus niet correct zijn geweest mocht de minister met een wit blad naar de sector zijn toegestapt, opdat zij nu eens zouden beslissen. Er is besloten de koepels af te bouwen en dat op een bepaalde manier te doen. Dan is het goed dat er een voorstel kwam dat een duidelijk kader gaf.

Ik kan begrijpen dat dit niet in goede aarde valt, maar op een bepaald ogenblik moeten we de gevolgen van bepaalde beslissingen durven dragen en verdedigen. Ik wil dat mee helpen doen. Wel vind ik dat we moeten waken over de wijze waarop deze beslissing wordt uitgevoerd. Het antwoord van de minister was duidelijk : voor het zomerreces komt er een tijdschema met een aantal beslissingen die moeten worden geformaliseerd. Er is dus sprake

Voorzitter

van vooropgestelde data voor bepaalde formele juridische beslissingen, via een besluit, een ontwerp van decreet of iets anders.

Er is ook een tijdschema voor de manier waarop mensen eventueel worden uitbetaald om te kunnen overstappen. Mocht dit niet goed kunnen worden uitgevoerd tegen die datum, dan zou de ontgoocheling bij mij groot zijn. Een en ander voorstellen alsof er sprake is van een wit blad en deze zaak nog alle kanten uit kan : dat zou pas neerkomen op volksverlakkerij en op het bedriegen van de volksontwikkeling. Deze commissie moet vooral waken over de wijze waarop dit gebeurt. Daarover kunnen er nog wel wat vragen worden gesteld.

Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer de voorzitter, ik ben verbaasd door de schijn van heiligheid die de heer Verrijken hier tentoonspreidt. Als christen twijfel ik soms, maar ik probeer minstens de christelijke waarden, die trouwens heel vaak samenvallen met de waarden van de humanisme, te hantieren.

Mijnheer Verrijken, ik ben dus geschokt door uw woorden. U plaatst de afschaffing van christelijke scholen of nuttige christelijke welzijnsinstellingen op gelijke voet met de hervorming van organisaties waarover alle partijen het eens zijn dat ze minstens ernstig moeten worden hervormd. U zou beter eens nadenken over de discriminatie op basis van uiterlijkheden die u door heel uw discours voortdurend tot stand brengt.

Mevrouw Van Hecke, het is niet correct te laten uitschijnen, zoals u doet, dat de onrust op 6 april is ontstaan. Ik heb net de indruk dat het overleg een deel van die onrust heeft weggenomen. De onrust is ontstaan op het ogenblik dat ik mijn intentie kenbaar heb gemaakt de koepels af te schaffen. De betrokkenen waren immers ook aanwezig tijdens de begrotingsbesprekingen voor 2000. Met dit overleg hebben we precies een positieve stap gezet, in die mate natuurlijk dat de mensen die vaststellen dat hun koepels worden afgeschaft dit in het algemeen als positief kunnen aanvoelen.

Het leek me dus een goede zaak om voorstellen te doen, zodat ze zelf konden kiezen. Ik heb meer voorstellen gedaan dan er mogelijkheden zijn. Het aanbod is groter dan de vraag van de koepels. Het scenario van de afbouw van de koepels ligt vast. Maar het scenario om de inkomens van betrokkenen te garanderen en hen een zinvolle activiteit aan te bieden – liefst een gelijkaardige activiteit, waarbij de opgedane kennis wordt benut -, biedt mogelijkheden.

Het is juist dat er een aantal mensen sterk ontgoocheld zullen zijn. Zo is er een persoon naar de bijeenkomst gekomen om te bedingen dat hij een opzegperiode van twintig jaar zou krijgen. Als ik op dat initiatief had gereageerd met de woorden die u daarstraks hebt geciteerd, dan zou ik de reactie begripen, maar ik denk niet dat ik toen de woorden 'nutteloos subsidiëren' in de mond heb genomen. Ik heb enkel gezegd dat het niet de bedoeling kon zijn om de middelen in hoofdzaak te besteden aan zulke vormen van afvloeioprocedures.

Het kan voor sommigen interessant zijn om hun loon te behouden tot aan hun pensioen, maar daarvoor dienen de overheidsgelden niet, en dat zal ik daar wel duidelijk hebben gemaakt. Men mag echter niet veralgemenen, en men mag niet beweren dat ik heb gezegd hoe alles in detail moet verlopen. Ik heb enkel de verschillende mogelijkheden opgesomd. Het bilateraal overleg dat we met de verschillende koepels zullen voeren, biedt de mogelijkheid om dat verder te concretiseren.

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de voorzitter, in mijn betoog verwoordde ik de ontgoocheling die te maken heeft met twee zaken : het is niet duidelijk hoe de toekomst er uit ziet, en er is geen overleg over de manier van afbouw waarover iedereen het vandaag in principe eens is. Dat zijn de twee fundamentele kritieken.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 10.56 uur.*
